

بسم الله الرحمن الرحيم

گروه باور باران

فعال در عرصه های علمی پژوهشی و فرهنگی



BavarBaran.ir

موضوع کنفرانس:

اثر انگشت در قرآن

بخش مجری کنفرانس : بخش اعجاز علمی قرآن

چکیده

در آیه ۳ و ۴سوره قیامت می خوانیم: " أَيْحَ سَبُّ الْإِنْسَانُ أَلَّنْ نَجْمَعُ عِظَامَهُ - بَلَى قَادِرِينَ عَلَى أَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ ؛ آیا انسان گمان می کند که استخوانهای او را جمع نخواهیم کرد، آری ما قادریم که (حتی خطوط سر) انگشتان او را موزون و مرتب کنیم ". سوره ۷۵: القيامة

در روایات می خوانیم، یکی از مشرکین عرب به نام عدی بن ابی ربیع، که مردی بسیار لجوج و متعصب بود نزد پیامبر (ص) آمد و از روز قیامت و چگونگی و زمان آن سوال کرد، و گفت: اگر آن روز را با چشم خودم هم ببینم باز تو را تصدیق نمی کنم و به تو ایمان نمی آورم، چگونه می توان باور کرد که خداوند این استخوانهای (پوسیده) را گردآوری کند، این باور کردنی نیست.

« بنان » در لغت به معنی انگشتان (و گاه به معنی سرانگشتان) آمده است، از ماده « بن » به معنی اقامت گرفته شده، و از آنجا که انگشتان مایه اصلاح احوال اقامت انسان در جهان است، به این نامیده شده است.

انگشتان نقش بسیار مهمی در زندگی انسان دارند و از عجایب خلقت محسوب می شوند، هر چند به واسطه اینکه دائما در اختیار ما است، از اسرار آن غافلیم. اگر انگشتان دست کسی قطع شود، هیچ گونه کار ظریفی را نمی تواند انجام دهد. نوشتن، ورق زدن کتاب، غذا خوردن بطور راحت، تلفن کردن، باز کردن درها به وسیله کلید و انواع صنایع ظریف و دقیق و حتی صنایع دیگر، مانند انواع کارهای مربوط به ماشینها، بلکه گرفتن اشیای سنگین با دست نیز برای او غیر ممکن است، حتی کم شدن یکی از انگشتان می تواند ضربه ای به بسیاری از کارهای روزمره انسان بزند. به همین دلیل چهار پایان به خاطر نداشتن انگشت بسیاری از کارها را با دهان یا سر، انجام می دهند.

به تعبیر دیگر می توان گفت: وجود انگشتان در انسان، یکی از عوامل مهم پیشرفت تمدن او است، و تعبیر به «بنان» از ماده اقامت و دوام، اشاره لطیفی به همین حقیقت است چرا که بدون آنها، اقامت در جهان برای او مشکل است.

آیه فوق می گوید: نه تنها استخوانهای بزرگ که استخوانهای ریز و ظریف او را نیز می توانیم در قیامت منظم کنیم.

جمعی از مفسران نیز احتمال داده اند که منظور از تسویه بنان متصل ساختن آنها به یکدیگر، و به صورت سم چهارپایان در آوردن می باشد، ولی این تفسیر هیچ گونه مناسبتی با آیات سوره ندارد.

به هر حال از نکاتی که این آیه، می تواند اشاره به آن باشد کشف مهمی است که در عصر ما نسبت به خطوط سر انگشتان شده است، زیرا این معنی مسلم شده که خطوط سر انگشتان هر کس معرف شخص او است، و از هر امضایی اطمینان بخش تر و دقیقتر است، امضایی که هیچ کس نمی تواند آن را جعل کند، در حالی که پیچیده ترین امضاها قابل جعل است، به همین دلیل در عصر ما مساله « انگشت نگاری » به صورت علمی در آمده و در مراکز انتظامی دایره مخصوصی برای آن وجود دارد، و از طریق آن بسیاری از مجرمان شناخته می شوند، کافی است که یک سارق، هنگامی که وارد اطاق یا منزلی می شود، دست خود را بر دستگیره در، یا شیشه اطاق و یا قفل و صندوق و صندوق بگذارد و اثر آن، روی آنها بماند یا اینکه در یک ماجرای قتل سلاحی کشف شود که اثر انگشت کسی بر آن اسلحه باشد، فوراً از آن نمونه برداری کرده و با سوابقی از سارقان و مجرمان، یا افرادی که در آن حادثه مظنون به نظر می رسند تطبیق می دهند و مجرم را پیدا می کنند.

بنابراین تفسیر، آیه می گوید: نه تنها ما می توانیم استخوانهای بزرگ و کوچک را جمع آوری کنیم بلکه حتی توانایی داریم انگشتان و سرانگشتان هر کس را با تمام ویژگیهایش که از ظریفترین خصوصیات بدن او است، تنظیم کنیم و به حال اول باز گردانیم.

به تعبیر دیگر بازگرداندن بنان و تنظیم آن (فراموش نکنیم که « تسویه » منظم ساختن و مرتب نمودن است) شامل تمام خصوصیات و جزئیات، و از جمله خطوط سر انگشتان می شود.

الف. این تعبیر می تواند اشاره لطیفی به خصوصیات موجود در خطوط سرانگشت انسانها باشد که امروزه می گویند کمتر انسانی در روی زمین پیدا می شود که خطوط سرانگشت او با دیگری یکسان باشد. به تعبیر دیگر؛ خطوط ظریف و پیچیده ای که در سرانگشتان هر انسانی نقش بسته است معرف شخص او است. به همین دلیل در عصر ما « انگشت نگاری » به عنوان راهی برای شناسایی مجرمان مطرح است.

ب. شاید برای این بوده است که به خلقت عجیب آن اشاره کند که صورت‌های مختلف، و خصوصیات ترکیبی و عددی را در خود جمع کرده است و فواید بسیاری بر آن مترتب می‌شود؛ مثلاً به انحاء گوناگون بسته و باز می‌شود، می‌دهد و می‌ستاند و... همچنین حرکات لطیف و اعمال دقیق دیگر توسط آن انجام می‌شود و با همان‌ها انسان از سایر حیوانات ممتاز می‌شود و نیز شکل‌های گوناگون و خطوطی در آن وجود دارد که به طور دائم اسرارش یکی پس از دیگری برای انسان کشف می‌شود.

ج. انگشتان، کوچک‌ترین اعضای بدن هستند و نیز بدان جهت که آخرین اعضای خلق شده بدن هستند.

تناسب این معنی با مساله قیامت که دادگاه بزرگ عدل الهی است و مجرمان و گنهکاران باید در آن تعقیب شوند، بسیار جالب است، چرا که در دنیا نیز از این مساله، بیش از همه جا در دادگاهها بهره‌گیری می‌شود.

منحصر به فرد بودن خطوط سر انگشتان در یک انسان، یک مطلب علمی ثابت شده به شمار می‌آید که در زمان نزول قرآن، بلکه قرن‌ها بعد هم کشف نشده بود.

کلیات سوره قیامت:

۱. این سوره مکی است. دارای چهل آیه دارد. و از نظر ترتیب نزول، سی و یکمین سوره و از نظر چینش در مصحف هفتاد و پنجمین سوره، و در اواخر جزء بیست و نهم قرار دارد. این سوره پس از سوره قارعه نازل شده که در تریب مصحف (۱۱۰) مددو همین سوره می‌باشد و از نظر مناسبت القارعه با این سوره که در باب قیامت است، روشن است قارعه، یعنی کوبنده. کوبندگی در حوادث پی در پی قیامت.

از نظر ترتیب همانطور که سوره قارعه در وصف قیامت و شرح احوال مردم در آن روز است، این سوره نیز در باره قیامت می‌باشد.

۲. از شگفتیهای این سوره، این است که این سوره با «ل» شروع می‌شود: **لَا أُقْسِمُ بِیَوْمِ الْقِيَامَةِ**، که از این جهت شبیه به سوره بلد است که از اول با «ل» شروع می‌شود: **لَا اِقْسَمُ بِهَذَا الْبَلَدِ**. دو تا سوره با «ل» شروع می‌شود و لای آن لای قسم است.

ما گاهی قسم می خوریم به خدا، به شما، به جانت ، یک وقت می گوئیم : نه، نه. این « نه »
قسم است: لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ، نه قسم به روز قیامت . پس این دو سوره جنبه سلبی
دارد و فایده آن تأکید در موضوع قسم است و از این جهت در میان سوره های مکی،
برجستگی خاص برای بیان موضوع دارد .

زمخشری که در حوزه مسائل بیانی و بلاغی قرآن ، پژوهش می کند، درباره این شیوه از قسم
خوردن خداوند در قرآن، می گوید : از شگفتیهای بیان قرآن این است که وقتی با قسم،
سوره شروع می کند، گویی که در مقام بیان مسئله مهم و تأکید آمیز است . [۱۵]

نکته دیگر اینکه این دو سوره را هم با همین قسم ، نامگذاری کرده اند .

سوره مبارکه قیامت :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ﴿١﴾
وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾
أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ ﴿٣﴾
بَلَىٰ قَادِرِينَ عَلَىٰ أَنْ نَسْوِيَّ بَنَانَهُ ﴿٤﴾

سوره ۷۵: القيامة

به نام خداوند رحمتگر مهربان

سوگند به روز قیامت (۱)

و سوگند به نفس لواحه و وجدان بیدار و ملامتگر که رستاخیز حق است (۲)

آیا انسان می‌پندارد که هرگز استخوانهای او را جمع نخواهیم کرد (۳)

آری قادریم که حتی خطوط سر انگشتان او را موزون و مرتب کنیم (۴)



ایات ۷۸ و ۷۹ سوره مبارکه یس :

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَ نَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَ هِيَ رَمِيمٌ (۷۸ یس)

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَ هُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ (۷۹ یس)

المعجم	معنی	متن اصلی
عمومی	<p>حَسَبٌ : حَسْبَانًا وَ مَحْسَبَةٌ وَ مَحْسَبَةٌ هُ : آن چیز را گمان یا خیال کرد .</p>	حَسِبَ

<p>عمومی</p>	<p>جَمَع : جَمْعاً المَتَفَرِّقَ :</p> <p>چیزهای پراکنده را به هم پیوست</p> <p>- شَمَلَ القَطِيعَ : گله را</p> <p>جمع آوری کرد</p> <p>- البراعةَ مِنْ أَطرافها :</p> <p>در کارهای خود برتری یافت</p> <p>- الأعدادَ (ع ح) :</p> <p>اعداد را یکجا جمع کرد .</p>	<p>جَمَع</p>
--------------	--	---------------------

<p>عمومی</p>	<p>عَظُمَ : مص</p> <p>- جَ أَعْظُمُ و عِظَامُ و</p> <p>عِظَامَةٌ : استخوان ؛ «</p> <p>عَظُمُ الشَّيْءُ » :</p> <p>بیشترین هر چیزی .</p>	<p>عَظُم</p>
--------------	---	--------------

ترجمه و معنی بنان در فرهنگ لغت عربی - فارسی

المعجم	معنی	متن اصلی
عمومی	<p>بَنَانٌ : [بَنٌّ] : اطراف انگشتان ، انگشتان ؛ « يُشَارُ عَلَيْهِ بِالْبَنَانِ » آن مرد انگشت نما و معروف و مشهور است ؛ « اَنَا طَوَّعُ بَنَانِكَ » من در خدمت تو هستم .</p>	بَنَانٌ



معنی کلمه تسویه :

معنی التسوية في معجم المعاني الجامع - معجم عربي عربي

1. تَسْوِيَةٌ (اسم) :

الجمع : تَسْوِيَات

مصدر سوى

حَلٌّ ، اتِّفَاقٌ وَسَطٌ ، سَعَى إِلَى
تَسْوِيَةِ الْخِلَافِ بَيْنَهُ وَبَيْنَ شَرِيكِهِ :
إِيْجَادَ حَلٍّ ، اتِّفَاقٍ لِانْتِهَاءِ الْخِلَافِ
بِالتَّسْوِيَةِ : بِالْتَرَاضِيِّ ،

تسويه

فرهنگ فارسی معین

(تَ ی) [ع . تسوية] (مصر م .) برابر ساختن ، مساوی کردن .

تسویه ، از ریشه « س و ی » ، مصدر باب تفعیل و به معنای مساوی کردن و به اعتدال رساندن است (راغب اصفهانی ؛ ابن منظور، ذیل «سوا»).
این اصطلاح از کلمه قرآنی سَوَّيْتُهُ (حجر: ۲۹؛ ص: ۷۲) گرفته شده ، و ماده و مشتقات آن بارها در قرآن به کار رفته است.

(برای نمونه رجوع کنید به طه : ۵۸ ؛ قیامت : ۳۸ ؛ مریم : ۱۰ ؛ کهف : ۳۶ ؛ سجده : ۹)
اغلب مفسران ، تسویه را اعتدال در صورت و کامل شدن خلقت معنی کرده اند (زمخشری ، ج ۲ ، ص ۵۷۷ ؛ فخررازی ، ج ۳۱ ، ص ۱۳۹-۱۴۰).
میبیدی آن را به معنای اعتدال مزاج و کمال برای قبول روح انسانی دانسته است (ج ۵ ، ص ۳۰۷)

مفردات راغب :

تَسْوِيَةُ الشَّيْءِ : معتدل و برابر نمودن چیزی است یا در رفعت شکوه یا در پستی و خواری.

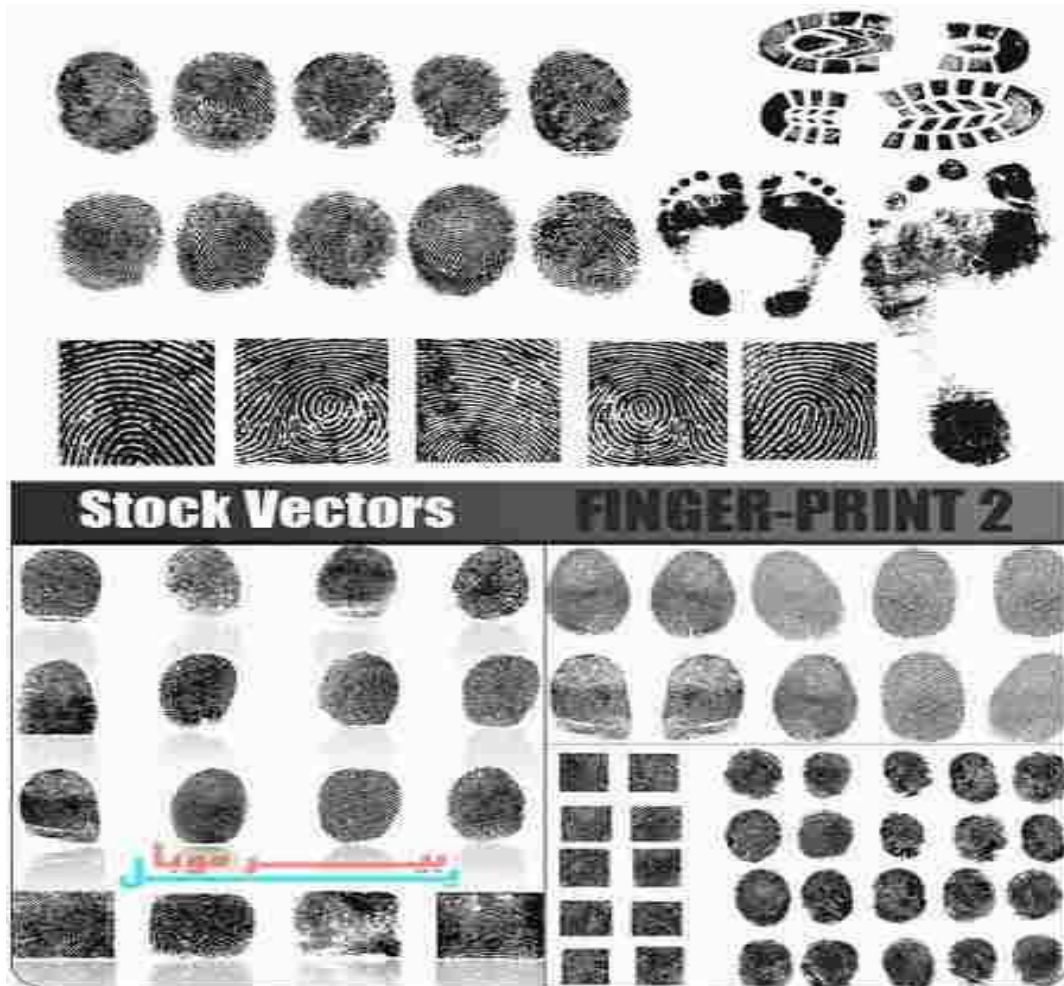
تاریخچه انگشت نگاری علمی :



الگوی کمانی

الگوی حلقه ای

الگوی مارپیچی



علل بوجود آمدن خطوط برجسته سر انگشتان :



نکات مهم در مورد خطوط پوستی روی انگشتان :



اصول علم انگشت نگاری :



تاثیر توارث در خطوط سر انگشتان :

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ
الْقُرْآنَ
أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا

